

vergadering **C20 – LEE3**

zittingsjaar 2011-2012

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Leefmilieu, Natuur, Ruimtelijke Ordening
en Onroerend Erfgoed

van 11 oktober 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de MER-regelgeving - 2777 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de schorsing van een RUP door de Raad van State en de mogelijke gevolgen - 52 (2011-2012)	3
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het opvolgen van de verspreiding van treinbiels - 2844 (2010-2011)	7
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de achteruitgang van de Europese hamster in Vlaanderen - 2863 (2010-2011)	9
Bijlage	11
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een sociaal tarief voor drinkwater - 2885 (2010-2011)	11
Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de resultaten van het consultatietraject en de impact van hoogspanning op de volksgezondheid - 2886 (2010-2011)	14
Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse bijdrage aan de snelstartfinanciering voor klimaat - 50 (2011-2012)	20
Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de daling van het huishoudelijk afval in Vlaanderen - 93 (2011-2012)	
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de daling van het huishoudelijk afval en de stimulansen voor de minder goed scorende gemeenten - 143 (2011-2012)	21
Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het nieuwe Europese voorstel aangaande de inzameling van elektroapparaten - 144 (2011-2012)	25

■

Voorzitter: de heer Bart Martens

**Vraag om uitleg van de heer Wilfried Vandaele tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, en tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de MER-regelgeving
- 2777 (2010-2011)**

**Vraag om uitleg van de heer Bart Van Malderen tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de schorsing van een RUP door de Raad van State en de mogelijke gevolgen
- 52 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, minister, geachte leden, mijn vraag betreft de opschorting door de Raad van State van de tenuitvoerlegging van het provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan (PRUP) ‘Afbakening kleinstedelijk gebied Dendermonde’. Ik heb via de media vernomen dat de heer Van Malderen daar ook een vraag over heeft.

De reden voor de schorsing ligt in de plan-MER-procedure. De Raad van State stelt namelijk vast dat de inspraakprocedure niet gelijkloopt als het volledige en geïntegreerde plan-MER-RUP-proces – het zogenaamde integratiespoor – wordt vergeleken met de klassieke plan-MER-procedure. Bij de opmaak van een RUP dat effecten kan hebben op milieuvlak is er een plan-MER nodig. Sinds 18 april 2008 is het mogelijk het traject van het RUP en de plan-MER geïntegreerd te laten verlopen, maar naast die procedure is er nog steeds de klassieke procedure, waarbij er eerst een plan-MER wordt opgemaakt en er vervolgens wordt begonnen met het RUP.

Het probleem dat blijkbaar rijst in Dendermonde, is dat er een verschil is tussen de beide procedures qua bekendmaking aan de bevolking. Voor de klassieke procedure, op basis van het besluit van 12 oktober 2007, geldt de regel dat de bekendmaking dient te gebeuren via de krant en het gemeentelijk informatieblad, terwijl bij het integratiespoor een bekendmaking via de website eigenlijk kan volstaan. Op basis van dit verschil stelt de Raad van State blijkbaar dat er een ongelijkheid is en schorst deze instantie het hele provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan, met verstrekende gevolgen.

Ik citeer de Raad van State: “Uit hetgeen voorafgaat blijkt op het eerste gezicht dat de rechtszoekenden die wensen betrokken te worden bij de publieke consultatie over de inhoudsafbakening van een plan-MER voor een RUP dat wordt opgemaakt volgens de regels die gelden wanneer het integratiespoor wordt gevolgd, en de rechtszoekenden die wensen betrokken te worden bij de publieke consultatie over een plan-MER volgens de algemene regeling, ongelijk worden behandeld, dat deze ongelijke behandeling volgt uit het verschil in de regelgeving vervat in de uitvoeringsbesluiten die zijn genomen op grond van dezelfde in het DABM opgelegde verplichtingen, en die ongelijke behandeling op het eerste zicht niet vindt in de specificiteit van het integratiespoor zoals deze in het DABM is bepaald.” Dat is één zin: je moet het maar kunnen.

Minister, de Raad van State wijst hiermee dus op een hiaat in de regelgeving. Het vermoeden rijst dan ook dat een aanpassing van de regelgeving zich opdringt. Welke acties hebt u tot nu toe ondernomen om die tegenstrijdigheid tussen de klassieke plan-MER-procedure en het integratiespoor weg te werken? Zal, op basis van dit arrest, de regelgeving worden aangepast? Welke stappen zullen daarvoor worden gezet? Is er een tijdpad voor? Zal de plan-MER-regelgeving in haar geheel worden doorgelicht? Zijn daartoe al stappen gezet? Kunt u duiden wat de mogelijke impact kan zijn van dit arrest? Het houdt immers natuurlijk niet op bij Dendermonde. Zijn er nog andere gevolgen voor de rechtszekerheid voor projecten die op basis van deze procedure van start zijn gegaan?

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Voorzitter, minister, geachte leden, de heer Vandaele heeft net de aanleiding tot mijn vraag heel duidelijk geschetst. De Raad van State heeft geoordeeld dat bij de opmaak van het PRUP ‘Afbakening kleinstedelijk gebied Dendermonde’ de correct gevolgde procedure in essentie onwettig zou zijn. In afwachting van een uitspraak ten gronde heeft de raad een schorsingsbesluit uitgesproken.

Dat is de aanleiding. Ik wil me vooral toespitsen op de ruimere impact die deze uitspraak mogelijkwerwijze zou kunnen hebben. De Raad van State oordeelt dat er een ongelijke behandeling bestaat in de procedurele organisatie van de consultatieprocedure tussen plan-MER’s die het integratiespoor volgen enerzijds en de klassieke MER-procedure anderzijds.

In wezen gaat het over een detail bij de procedure met betrekking tot de opmaak van het milieueffectrapport, maar een detail dat toch wel grote gevolgen zou kunnen hebben. Er is enerzijds het doen van een aankondiging via een gemeentelijke website, ongeacht andere communicatie-inspanningen die organiserende overheden desgevallend kunnen hebben gedaan, en er is anderzijds de publicatie in het gemeentelijk informatieblad, in een krant en via aanplakking. Blijkbaar vindt men dat zwaarwichtig genoeg om een schorsingsbesluit te maken.

Wellicht zijn er naast het geval van het PRUP ‘Afbakening kleinstedelijk gebied Dendermonde’ nog wel andere ruimtelijke uitvoeringsplannen opgemaakt sinds het afkondigen van het integratiespoor. Als er in die gevallen sindsdien ook bouwvergunningen zijn verstrekt, dan maak ik me daar eigenlijk zelfs nog meer zorgen over. Elk van die individuele ruimtelijke uitvoeringsplannen, en mogelijk ook die bouwvergunningen, dreigt immers enigszins juridisch kwetsbaar te worden als gevolg van deze uitspraak.

Minister, hoe reageert u en hoe reageert de Vlaamse Regering op dit arrest van de Raad van State, en vooral dan op de schorsing van het PRUP? Kunt u toelichten welke andere RUP’s, bouwvergunningen of verkavelingsvergunningen kwetsbaar worden en mogelijk worden geschorst of vernietigd door dit arrest? Welke RUP’s hebben het integratiespoor gevolgd bij de opmaak van hun MER? Hoe schat u in het algemeen de gevolgen in van deze uitspraak op het vlak van het ruimtelijk beleid in Vlaanderen? Neemt u en neemt de Vlaamse Regering initiatieven ter zake?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, geachte leden, de heer Vandaele heeft mooi geciteerd wat er in het arrest in kwestie staat. Het arrest beveelt de schorsing van het PRUP ‘Afbakening kleinstedelijk gebied Dendermonde’.

In het arrest staat uitdrukkelijk dat de beslissing van de Vlaamse Regering van 2008 dat het integratiespoor voor de milieueffectrapportage voor een ruimtelijk uitvoeringsplan vastlegt, wegens een schending van het gelijkheidsbeginsel buiten toepassing wordt gelaten. De Raad van State baseert zich op de redenering dat er sprake is van een ongelijke behandeling in twee verschillende procedures. Er is namelijk sprake van een verschillende regeling met betrekking tot de bekendmaking aan het publiek. In de algemene regeling van het generieke plan-MER-besluit wordt dit via een bericht in ten minste één krant of in het gemeentelijk infoblad en door aanplakking op de aanplakplaatsen van de gemeente gemeld. Zo wordt iedereen in kennis gesteld. Die meldingsplicht wordt niet opgelegd in het integratiespoor. Vandaar dat er een verschil in melding is. In de kennisgeving aan het publiek wordt daar enkel voorzien via het ter inzage leggen van de nota voor publieke consultatie op de aangegeven plaatsen. Volgens de Raad van State is er dus een ongelijke behandeling door het verschil in regelgeving.

In het arrest van augustus 2011 wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het PRUP bevolen. Er is dus nog geen uitspraak ten gronde over de vordering tot nietigverklaring van

het PRUP. Indien het PRUP zou worden vernietigd, kan dat verstrekken gevolgen hebben, niet alleen voor dat specifieke RUP, maar ook voor alle andere RUP's die ook werden aangenomen op basis van het integratiespoor. Daarnaast komt ook de wettigheid in het gedrag van alle vergunningen die worden verleend op basis van RUP's die conform het integratiespoor zijn aangenomen.

We moeten rechtszekerheid bieden. Mijnheer Van Malderen, u vraagt wat er zal gebeuren op ruimtelijk vlak. Dat is uiteraard de bevoegdheid van minister Muyters, bevoegd voor ruimtelijke ordening. Dat neemt niet weg dat wij gezamenlijk beslissingen hebben genomen om vooruit te gaan en om oplossingen te zoeken voor deze rechtsonzekerheid.

Eerst en vooral zullen wij onze verdediging verder opbouwen in de lopende vernietigingsprocedure voor de Raad van State, over het PRUP in Dendermonde. We blijven ervan overtuigd dat dat eigenlijk geen ongelijke behandeling is. We zullen dat ook verder onderbouwen.

Ten tweede zullen we, in afwachting van een definitieve uitspraak, samen met de dienst Milieueffectrapportage (MER), alle initiatiefnemers van RUP's op dat probleem wijzen, op het risico dat dit in zich draagt en op de optie om de regeling van het generieke plan-MER-besluit te volgen. Dat wil zeggen dat men ook daar de kennisgeving op een andere manier doet, net zoals dat in de generieke bepalingen gebeurt. Op die manier is er niet langer sprake van een ongelijke behandeling. Voor twee lopende RUP-dossiers die momenteel de procedure doorlopen conform het integratiespoor en waarvoor de terinzagelegging nog moest starten, heeft de dienst MER in een krant laten melden dat de nota publieke consultatie raadpleegbaar is op zijn website. Op die manier wordt al tegemoetgekomen aan de opmerking van de Raad van State en het schorsingsarrest.

We hebben ook de noodzakelijke initiatieven opgestart om een decretale validatieregeling uit te werken voor de RUP's die aangetast zijn door de ingeroepen onwettigheid. We stellen voor dat het arrest inzake de nietigverklaring niet wordt afgewacht en dat zo snel mogelijk een voorstel van decreet wordt ingediend door het Vlaams Parlement om rechtsonzekerheid decretaal weg te nemen. Het herstel van de rechtszekerheid is ook mogelijk, zeker als er een dwingend motief van algemeen belang is. Dat blijkt uit nationale en internationale grondwettelijke rechtspraak. Er zijn overigens in het verleden al gelijkaardige validaties gebeurd. Dat is dus niet zo nieuw.

Verder zullen de uitvoeringsbesluiten met daarin de ingeroepen onwettigheid tussen het plan-MER-besluit en het integratiespoorbesluit zo snel mogelijk worden aangepast. Ik zal daar zo snel mogelijk werk van maken zodat dat definitief van de baan is.

Ten slotte zal de dienst MER samen met het departement Ruimtelijke Ordening een evaluatierapport opmaken over de toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering betreffende het integratiespoor. In die integratiebeslissing stond al dat er zo'n drie jaar na de inwerkingtreding een evaluatie zou komen. In uitvoering van deze bepaling wordt ook effectief een evaluatie gedaan.

Mijnheer Van Malderen, er zijn dus vijf acties die wij dringend ondernemen om tegemoet te komen aan de opmerking van de Raad van State. Zo kunnen wij rechtszekerheid bieden aan de vergunningen die al werden verleend. In de toekomst zullen wij uiteraard conform de uitspraak ook de regelgeving aanpassen.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen: Minister, ik had de vraag in eerste instantie eerst aan minister Muyters gericht. De uitspraak is er gekomen in het kader van de procedure rond een RUP, maar had uiteraard betrekking op het MER. Het gaat om een gedeelde verantwoordelijkheid en bevoegdheid.

Ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Het is inderdaad belangrijk dat de lopende procedure wordt voortgezet, al is het maar omdat we op die manier mogelijk een precedent kunnen

vermijden. Ik heb daar zelf niet al te veel hoop op omdat na een schorsingsbesluit meestal een vernietigingsbesluit volgt.

Het is heel belangrijk dat alle initiatiefnemers, gemeenten of provincies, zo snel mogelijk op de hoogte worden gebracht van het risico dat zij lopen. Uit uw antwoord blijkt dat dat ook gebeurd is of zal gebeuren. Als we erin zouden slagen om te redden wat te redden valt via een reparatiebesluit, valt er misschien niet zozeer tijd te winnen voor het dossier over Dendermonde, omdat de procedure daar al zo ver gevorderd is dat uitstel niet te vermijden is. Mogelijk is dat wel het geval bij andere projecten. Dat was de belangrijkste invalshoek van mijn vraag.

Het integratiespoor was op zich een goed opzet, om te proberen MER en RUP samen te laten sporen, om tijd te winnen in procedures en vooral om gegevens uit het MER te kunnen meenemen in de opmaak van een RUP. We moeten echter ook werk maken van de doelstelling met betrekking tot een efficiënte en eigentijdse manier van kennisgeving. Het gaat hem niet, zoals een krant schreef, over het al dan niet archaïsch werken van de Raad van State. Het gaat hem erover of we de kennisgeving archaïsch, dan wel eigentijds aanpakken. Ik wil pleiten voor dat laatste, niet om kennisgeving af te bouwen of om dingen in het geniep te kunnen doen, maar om af te stappen van een formalistische benadering, die zijn beste tijd gehad heeft. We moeten kijken naar de communicatiemiddelen die vandaag voorhanden zijn en die mensen ook effectief gebruiken. Die suggestie wil ik u meegeven naar aanleiding van de evaluatie.

De heer Bart Martens: Minister, het kan nu inderdaad geen oplossing zijn om ook de informatieverplichtingen en zo meer die in de normale procedure van een milieueffectenrapport zitten, te gaan afbouwen. Het is de bedoeling dat iedereen kan inspreken in zo'n kennisgeving. We waren het er in de commissie-Sauwens over eens dat de inspraak moet worden vervroegd in de besluitvorming. Een voornemen tot de opmaak van een milieueffectenrapport is het ideale moment om desgevallend suggesties voor alternatieven en dergelijke mee te laten onderzoeken. Maar dat vereist natuurlijk dat alle betrokkenen weten dat er een kennisgeving is opgestart rond een voorgenomen MER voor een voorgenomen plan.

Wat we zeer snel zouden kunnen doen, is dat uitvoeringsbesluit rond het integratiespoor aligneren op de wetgeving die vandaag al bestaat in uitvoering van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid en op kennisgeving van milieueffectenrapporten, zodat ook daar de kennisgeving op dezelfde manier verloopt en men zich dus niet meer kan beroepen op een schending van het gelijkheidsbeginsel om die RUP's die gebruikmaken van het integratiespoor, te schorsen of in extremis te vernietigen.

Op die manier kunnen we toch verder blijven werken met dat integratiespoor, zonder dat betrokkenen de kans hebben moeten missen om in te spreken rond die kennisgeving. Wat dat betreft, pleit ik ervoor om het af te stemmen op het regime dat nu al bestaat in het kader van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid. Maar ook daar moet worden nagegaan in welke mate de kennisgeving gemoderniseerd moet worden. We leven vandaag immers in andere tijden dan zo vele jaren geleden, toen het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid vorm kreeg.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, er zijn twee initiatieven die we op korte termijn nemen. Het validatiedecreet houdt in dat alle vergunningen die verleend zijn op basis van de ruimtelijke uitvoeringsplannen die op basis van het integratiespoor genomen zijn, toch rechtsgeldig zijn. Die kunnen niet vernietigd worden. Dat is belangrijk om rechtszekerheid te geven aan mensen die een vergunning gekregen hebben.

Daarnaast gaan we voor de procedures die nu nog moeten starten, het besluit aanpassen wat het integratiespoor betreft, en gaan we op dezelfde manier kennisgeving doen als in het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid.

Voorts heb ik, samen met mijn collega bevoegd voor ruimtelijke ordening, al de beslissing genomen om naar een unieke vergunning te gaan. De procedure komt eraan. Dat zal dan een nieuwe manier van bekendmaking zijn. Die zal soms misschien iets moderner zijn, maar aan de andere kant moet je er ook rekening mee houden dat niet iedereen een pc heeft. We moeten bekijken hoe we daarmee omgaan.

Ik ben het ermee eens dat we ervoor moeten zorgen dat het bekend is en dat mensen weten dat er een inspraakmoment is. Zeker als we ervan zouden uitgaan dat we één groot inspraakmoment organiseren bij het begin van de procedure, zoals ook uit de aanbevelingen van de commissie kwam, moeten we er ook voor zorgen dat iedereen de kans heeft om die inspraak daar voluit te laten gelden en zijn stempel te drukken op bezwaarschriften. Dat is ook mijn bekommernis.

Het cynische van de situatie is dat ik als parlementslid zelf nog een vraag om uitleg heb gesteld aan de toenmalige minister van Ruimtelijke Ordening, om hem te waarschuwen voor een ongelijkheid in het integratiespoor en het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid. Ik vrees dat de geschiedenis mij gelijk heeft gegeven. Ondertussen zal ik proberen om er iets te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het opvolgen van de verspreiding van treinbiels
- 2844 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, ik heb u eerder al bevraagd over de aanpak van de Vlaamse overheid inzake de verwerking van treinbiels en zwaar geïmpregneerd hout. In de decreetgeving lijkt dat volledig in orde te zijn, maar in de praktijk bestaat er toch een aanzienlijke grijze zone waarin uiterst giftig hout als het ware een hele odyssee maakt door Vlaanderen.

Het bekendste voorbeeld van geïmpregneerd hout zijn treinbiels: de klassieke dwarsliggers die onder elke spoorlijn liggen – dat heeft niets met N-VA'ers te maken –, maar die ook daarbuiten een heel gamma aan gebruiksmogelijkheden hebben, zoals tuinversieringen, vijverranden en trappen in openlucht.

Deze biels zijn bewerkt met chemische stoffen. Er gelden terecht strenge regels op het gebruik van zulk hout. VLAREM II verbiedt het hergebruik van treinbiels in alle toepassingsgebieden die frequent contact met mensen of voeding zouden kunnen veroorzaken. Op speelplaatsen, in parken, kweekbakken of binnenshuis mogen in geen geval biels geplaatst worden.

Het ligt dan ook voor de hand dat wanneer iemand zijn treinbiels niet meer nodig heeft, hij die niet zomaar mag verwerken als normaal houtafval. Verbranding door particulieren is strikt verboden, noch mag dit hout in de gewone afvalverwerking terechtkomen. Afleveren bij het gemeentelijk containerpark is in een aantal gevallen een oplossing, maar zeker niet altijd. Een groot aantal gemeenten aanvaardt immers geen treinbiels, zodat de particulier zich dient te wenden tot een gespecialiseerde ophaler.

Dat heeft als gevolg dat veel burgers achterpoortjes zoeken. Zo is het doorspelen van overtollige treinbiels tussen particulieren een echte rage geworden. Ik heb een vluchtige zoektocht gehouden op een aantal veilingsites. Het aantal partijen treinbiels of zwaar geïmpregneerd hout dat daar gratis of voor symbolische prijzen wordt aangeboden, is enorm.

Op zich is dat niet onwettig. Als de overnemers van de biels zich bewust zijn van de risico's ervan en zich houden aan de VLAREM II-bepalingen bij het hergebruik, is er geen probleem. Helaas staat het buiten kijf dat door dergelijke onzorgvuldige transacties heel wat treinbiels van de radar verdwijnen of verkeerd terechtkomen. Wie zijn treinbiels koopt bij een gespecialiseerd bedrijf is er zeker van dat hij een degelijke uitleg krijgt over de gevaren ervan. Wanneer men echter treinbiels ophaalt bij een particulier, die er bovendien zo snel mogelijk van af wil geraken, is die kans al een stuk kleiner. Een tweede probleem van het doorgeven tussen particulieren, is dat op die manier versleten treinbiels blijven circuleren.

De moeilijke verwerkingsprocedure van treinbiels heeft er dus voor gezorgd dat er online een enorme trafiek is ontstaan waarop niemand nog zicht of controle heeft. Dat kan op lange termijn voor heel wat gezondheidsproblemen zorgen. Het is dan ook wenselijk dat de Vlaamse overheid en in het bijzonder de OVAM de zaak van nabij bekijken, met het oog op soepeler inzamelmogelijkheden.

Minister, bent u van mening dat de toename van transacties van treinbiels via het internet of andere onofficiële kanalen een zorgwekkende evolutie is? Zo ja, plant u maatregelen, en welke?

De voorzitter: De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts: We weten dat houtafval in drie categorieën wordt onderverdeeld: A, B en C. Categorie C, waarvan hier sprake is, is het heel zwaar behandelde hout, het gevaarlijke afvalhout. Er zijn heel wat recyclageparken niet vergund om dit gevaarlijke afvalhout te aanvaarden. In dat geval moet de bezitter terecht bij private, gespecialiseerde afvalverwerkers, en dat is uiteraard een zware kost.

In theorie klopt het allemaal, in de praktijk is het wat anders: het bekende verschil tussen droom en daad. Minister, als we willen voorkomen dat dit gevaarlijke afvalhout verkeerd wordt gebruikt, hergebruikt of zelfs verbrand, dan pleit ik voor een versoepeling van de inzamelpunten.

Minister, is het niet aan te bevelen dat de bezitters van gevaarlijk afvalhout, in casu treinbiels en weidepalen, steeds terechtkunnen in het plaatselijke recyclagepark? Dat kan al of niet gekoppeld zijn aan een aanvaardbaar kostenplaatje.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er zijn inderdaad verschillende websites waar hout wordt aangeboden. Als we die websites screenen, dan zien we vijf categorieën. Er worden door particulieren en door handelaars tweedehands treinbiels aanbevolen voor hergebruik. De aanbieders verwijzen soms wel, en soms niet naar de wettelijke bepalingen. Nog gevaarlijker is het als het wordt aangeboden als brandhout. Als dat hout wordt opgestookt in een allesbrander, verspreidt het giftige dampen.

Er zijn ook veel websites met beeldmateriaal, die de zaken anders voorstellen. Het is verboden om sommige producten, die daar worden aangeboden, aan te bieden. Inbreuken moeten altijd worden gemeld aan de websitebeheerder. Soms zijn het binnenlandse beheerders, soms buitenlandse.

De OVAM heeft geen gegevens over de evolutie van het aantal aanbiedingen op deze websites en kan dus niet oordelen of hier effectief sprake is van een zorgwekkende evolutie. Dat wordt niet actief opgevolgd. Er zijn drie categorieën van hout. Treinbiels horen bij het hout dat zwaar behandeld en dus giftig is.

Mijnheer Hendrickx, het klopt niet dat treinbiels die ouder zijn, meer giftige stoffen afgeven. Onderzoek heeft uitgewezen dat de meest giftige stoffen die in treinbiels zitten, de polycyclische aromatische koolwaterstoffen (paks), vooral de eerste twee tot drie jaren vrijkomen. Nadien is dat veel minder. Als ze worden opgestookt, komen die paks sneller vrij in nieuwe treinbiels dan in oude.

De OVAM zal de websitebeheerders attent maken op de wettelijke beperkingen die gelden voor het aanbieden van tweedehands treinbiels. Zo kunnen overtredingen worden tegengegaan. Als er niet op wordt gereageerd, kan daartegen worden opgetreden. We moeten ook goede informatie verspreiden, onder andere via tuincentra, tuinaannemers en gemeentelijke infokanalen. Dat is heel belangrijk.

Het klopt dat je in sommige containerparken terecht kunt met treinbiels en in andere niet. Van dat punt willen we echt werk maken. Dat kan niet de bedoeling zijn. Het moet goed kunnen worden ingezameld als een aparte houtfractie in het containerpark. Ik heb beslist om met de OVAM, de VVSG en Interafval samen te zitten om te kijken hoe die treinbiels overal kunnen worden ingezameld. Daarnaast zullen we de andere informatie verder verspreiden.

De heer Marc Hendrickx: Dank u, minister. Het melden aan de websitebeheerder is niet de alleenzalmakende oplossing. Maar als de OVAM er al beter op toeziet, kan dat wel helpen. Het stemt me zeer tevreden dat u met de VVSG en andere partners werk zult maken van een uitbreiding van die inzamelmogelijkheden. Als we burgers vragen om strikter in te zamelen, moeten we de aangeboden mogelijkheden zo ruim mogelijk houden. Wat u voorstelt, is de aangewezen oplossing.

De heer Bart Martens: Minister, we hebben hier ook eens een discussie gevoerd over de mogelijkheid tot het brengen van huishoudelijk restafval in metalen recipiënten naar het gemeentelijke containerpark. Dat zou een oplossing kunnen zijn voor steden met een grote studentenpopulatie. De studenten gaan vaak een week met vakantie en zitten dan met hun restafvalzak. Ze kunnen moeilijk wachten of terugkomen naar hun kot in de vakantie, om die op de juiste dag aan de deur te zetten.

Voor die bevolkingsgroep maar ook voor anderen zou het een oplossing kunnen zijn als ze die afvalzakken naar het containerpark kunnen brengen. De VLAREM II-wetgeving heeft dat in vele gevallen onmogelijk gemaakt. Als de mogelijkheid tot het brengen van bepaalde afvalstromen naar het containerpark wordt verruimd, om ook houtafval categorie C te ontvangen, is het misschien de gelegenheid om tegelijk voor dergelijke afvalstromen het containerpark open te stellen. Binnenkort komt de VLAREM II-trein eraan, misschien kan dat er nog in gefietst worden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de achteruitgang van de Europese hamster in Vlaanderen - 2863 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, de Europese hamster is in Vlaanderen ernstig bedreigd in zijn voortbestaan. De hamster staat al jaren op de Rode Lijst en draagt er de status 'ernstig bedreigd'. In een persbericht van midden september trekt Natuurpunt aan de alarmbel. Waar de soort vroeger ruim vertegenwoordigd was in Vlaanderen, zouden er nu nog maar tachtig beestjes in Vlaanderen leven, en dat enkel in specifieke gebieden en in geïsoleerde populaties in Bertem in Vlaams-Brabant en Heers-Widooie in Limburg. Potentiële gebieden, waar de hamster vroeger voorkwam, zijn Hoegaarden en Bilzen-Riemst. Intussen zouden ze daar verdwenen zijn.

Aangezien de natuurlijke habitat van de hamster akkerlanden zijn, vormt de intensivering van de landbouw een bedreiging voor de hamsterpopulaties. Wilde hamsters wonen in gangenstelsels onder graanakkers. Het graan dient niet enkel als voedsel, maar vormt ook een beschutting tegen roofvogels en vossen. Het probleem is dat graanakkers de laatste jaren

vroeger geoogst worden en daarna ook dieper worden omgeploegd, waardoor de habitat van de hamster wordt verstoord en die ook geen graan meer vindt.

Via de beheersovereenkomst soortenbescherming kunnen landbouwers vrijwillig vijfjaarlijkse overeenkomsten afsluiten met de Vlaamse Landmaatschappij (VLM) om de Europese hamster beter te beschermen. De beheersovereenkomsten alleen zijn niet voldoende om de populatie van de wilde hamster te vergroten. Er is een ruimere aanpak nodig. In het verleden werd er in opdracht van het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) door De Wielewaal, intussen Natuurpunt, een actieplan opgesteld voor de soortenbescherming van de hamster, op basis waarvan de afdeling Natuur een uitvoeringsplan opmaakte. Ondanks alle inspanningen van overheid, landbouwers en natuurverenigingen staat de hamster nog altijd op de rand van de uitsterving.

Minister, hebt u zicht op het voorkomen van hamsterpopulaties? Gebeurt er nog wetenschappelijk onderzoek naar en is er een systematische monitoring van de gebieden waarin ze zouden kunnen leven? Welke acties lopen er? Wat is de stand van zaken? Welke acties komen er nog? Hoe evalueert u de uitvoering van het actieplan? Zult u daaraan een nieuwe impuls geven of wilt u een nieuw actieplan opstellen, aangezien de status van de hamster nog altijd niet verbeterd is? Is daarover al overlegd met de betrokken partners? Hoe wordt de effectiviteit van de huidige beheersovereenkomst soortenbescherming voor de hamster ingeschat? Is er eventueel een bijsturing van deze overeenkomst nodig?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Eerlingen, bedankt voor uw vraag. Het aantal hamsters in Vlaanderen is niet exact gekend. We hebben dat ook nooit helemaal in beeld gekregen. Het is heel moeilijk te tellen. Wel gekend is het aantal burchten dat men vindt, de verblijfplaatsen of nesten van die dieren dus. Dit geeft een belangrijke indicatie van de populatie.

Van 1998 tot 2002 werden de hamsterpopulaties opgevolgd door Natuurpunt. Van 2003 tot 2009 werd dit uitgevoerd door het ANB. Door de uitvoering van het soortenbeschermingsplan kende de Europese hamster een groei van een tiental burchten tot 160 burchten in 2008. Dat was een positieve evolutie. Opmerkelijk, en vandaar ook de alarmkreet waarschijnlijk, is de grote terugval in 2009, hoewel de inspanningen gelijk bleven. Dat fenomeen was er trouwens in heel Europa. In 2010 en 2011 werd er iets minder intensief gemonitord. Daarop hebben we minder zicht. We focussen dus op 2009, en het klopt dat er een knik is. Dat is heel opmerkelijk.

We hebben ook specifieke beheersovereenkomsten met betrekking tot de hamster, ook met landbouwers. Die zijn uiteraard blijven lopen. We stellen vast dat de hamster het inderdaad niet goed doet. Nochtans zijn er heel wat inspanningen geleverd. Ik verwijs naar de beheersovereenkomsten die we afsluiten. De situatie is ook veel ernstiger in het westelijke deel van het verspreidingsgebied. Vlaanderen hoort ook tot dat gebied.

Het is ook heel moeilijk, omdat het ontwikkelen van bepaalde natuurgebieden voor de hamster geen oplossing is. Dit is immers een diersoort die een uitgesproken voorkeur voor akkers heeft. Er moet dus een aangepast beheer zijn van die akkers. We hebben dus de landbouwers nodig om dat dier te beschermen.

Ik heb hier een volledig overzicht bij me van de acties die we hebben ondernomen. Het is een bladzijde lang. Het gaat over heel specifieke sensibiliseringscampagnes die meerdere jaren na elkaar zijn gevoerd om een beschermingsmilieu te bieden voor die dieren. Voorzitter, als u het me toestaat, overhandig ik u dit overzicht, zodat het bij het verslag kan worden gevoegd (zie [bijlage](#)).

In het algemeen kunnen we stellen dat de maatregelen die werden genomen in uitvoering van het soortbeschermingsplan, gewerkt hebben: er is een voorzichtig herstel van de ons

resterende 2 populaties. Terwijl in het begin gemiddeld slechts 10 burchten werden gevonden, waren dat er in 2008 160. Dat is dus een positieve evolutie. Er is echter het negatieve jaar 2009. Er wordt nu onderzocht hoe het komt dat die daling zich plots heeft voorgedaan. Op basis daarvan zal het beleid worden bijgestuurd, zodat we dat kunnen opvangen.

Uit de monitoringresultaten die we nu hebben, blijkt dat het huidige soortbeschermingsplan de hamster toelaat zich geleidelijk te herstellen. Uit de populatiefluctuaties blijkt dat de populatie zeer kwetsbaar is en dat we onze inspanningen moeten volhouden. We mogen daar dus niet mee stoppen. Zo moeten we ervoor zorgen dat we meer beheersovereenkomsten kunnen afsluiten. De overeenkomsten die we hebben afgesloten, hebben ook wel hun effect gehad. De VLM spitst zich daarop toe. Ze probeert op die manier landbouwers te sensibiliseren. Om de VLM de tijd te geven om die beheersovereenkomsten voor de hamster te optimaliseren en dat ook te kunnen doorgeven aan Europa, in het kader van het Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling (PDPO), is er geld vrijgemaakt. Zo kunnen we bekijken hoe we die overeenkomsten kunnen bijsturen, hoe we ze nog beter en nog aantrekkelijker kunnen maken.

Er zijn ook nadelen verbonden aan de huidige beheersovereenkomsten met betrekking tot de hamster. De beheersovereenkomst die nu wordt afgesloten, volstaat kwalitatief wel, maar moet nog worden uitgebreid met een aantal maatregelen, zodat ze nog aantrekkelijker is. We stellen echter natuurlijk vast dat er soms sprake is van ongunstige weersomstandigheden, ziektes en dergelijke meer. We werken dus aan het verbeteren van de beheersovereenkomst. De VLM en het ANB zijn daarmee bezig. We proberen ondertussen ook de redenen na te gaan waarom 2009 een slecht jaar was. In de periode 2003-2008 was er wél een positieve evolutie, wat ons sterkt in de overtuiging dat de inspanningen toch resultaat opleveren. We moeten daar dus voort op inzetten en zo een antwoord bieden op de terechte alarmkreet van Natuurpunt.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is goed dat de inspanningen worden voortgezet en dat er een bijsturing komt. Wanneer zou het onderzoek naar die terugval zijn afgerond? Wanneer zal die bijsturing plaatsvinden?

U stelt dat in 2010-2011 minder intensief is gemonitord. Zult u die intensiteit laten opdrijven? Er is immers een terugval geweest, dus moet misschien toch worden bekeken of de situatie nu al dan niet daadwerkelijk verbetert.

Minister Joke Schauvliege: De exacte timing van de evaluatie ken ik niet. Ik zal dat bekijken. Die bijsturingen zullen wellicht ook nog aan bod komen wanneer we de bijsturing van de beheersovereenkomst bespreken. Ik heb er nu nog geen zicht op welke richting dit uitgaat. Het is uiteraard ook belangrijk dat Europa akkoord gaat met die bijkomende steun die wordt verleend, in het kader van het flankerend landbouwbeleid en zo.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik hoop dat die monitoring wordt voortgezet, zodat er een duidelijk beeld is. Daarmee staat of valt immers uw evaluatie van de acties die worden ondernomen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over een sociaal tarief voor drinkwater - 2885 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Voorzitter, minister, geachte leden, voor elektriciteit en ook voor gas bestaat er een sociaal tarief om bescherming te bieden aan consumenten met een laag inkomen of in een kwetsbare situatie. Wat water betreft, verplicht het Drinkwaterdecreet de drinkwatermaatschappijen om per abonnee 15 kubieke meter drinkwater per inwonend gezinslid gratis te leveren. In een aantal gevallen komt men voor de bijdrage zuivering en/of afvoer in aanmerking voor vrijstelling of vermindering, indien men voldoet aan een aantal voorwaarden opgenomen in het Drinkwaterdecreet.

Afgelopen zomer, op 14 juli, las ik een persbericht van de Vlaamse Maatschappij voor Watervoorziening (VMW). Die zou de intentie hebben om een sociaal tarief voor het leidingwater in te voeren. In het artikel was er sprake van een verlaging van de vaste vergoeding. De VMW rekent een vaste vergoeding van 48 euro aan. Er werd voorgesteld dat te verlagen tot 36 euro. Een ander probleem was de aanpak van de betalingsachterstallen door de watermaatschappijen, en de mogelijke afsluitingen. Het is hier echter al aan bod gekomen, met de ombudsman: met het nieuwe waterverkoopreglement krijgen klanten de waarborg dat hun watervoorziening niet zomaar kan worden afgesloten. De drinkwatermaatschappijen zullen worden verplicht om eerst aan te kloppen bij de OCMW's.

Minister, wat is de stand van zaken met betrekking tot dat door de VMW aangekondigde sociaal tarief voor drinkwater? Hoe zou dat tarief eruitzien? Voor wie zal dat van toepassing zijn? Zal dit ook naar de andere drinkwatermaatschappijen worden doorgetrokken? De VMW is immers niet de enige drinkwatermaatschappij in Vlaanderen. Hebt u, wat de problematiek van de achterstallige betalingen betreft, zicht op de verdere behandeling van de wanbetalers en de eventuele afsluitingen in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Hostekint heeft het woord.

Mevrouw Michèle Hostekint: Minister, het is natuurlijk een goede zaak dat het drinkwaterverkoopreglement een aantal stappen in de goede richting bevat. U zult zich herinneren dat ik u al meermaals heb ondervraagd over de afsluitingen van de watervoorziening. Vorig jaar werden meer dan 2000 gezinnen van drinkwater afgesloten. Ook in het verleden kon die afsluiting natuurlijk niet zomaar gebeuren. Ook toen moest men via de lokale adviescommissies (LAC's) gaan om die afsluiting te kunnen realiseren. Het is goed dat men eerst via het OCMW moet passeren, maar aankloppen bij het LAC zou natuurlijk ook moeten impliceren dat er eerst een maatschappelijk onderzoek gebeurt voor wordt overgegaan tot die afsluiting. Welke extra waarborgen hebt u dat die afsluitingen niet zomaar of minder gemakkelijk dan in het verleden zullen gebeuren? Hebt u zicht op het aantal afsluitingen tot nu toe in de loop van dit jaar? Het is toch al oktober. Zijn die op hetzelfde niveau gebleven, zijn ze gestegen of is er al een merkbare daling waar te nemen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Tijdens het zomerreces kreeg ik de kans om enkele dagen stage lopen bij de VMW. De hele tarievenstructuur werd mij toen uitgelegd. Die zit vrij ingewikkeld in elkaar. Ik heb daar vernomen dat het waterverbruik in 'de Vlaanders' vrij laag ligt, maar dat ze relatief gezien toch meer betalen. Naarmate je opschuift naar het oosten van Vlaanderen, stijgt dat waterverbruik. In Limburg is er dan het hoogste waterverbruik. Toch zijn de tarieven daar het laagst. De reden daarvoor is dat dat allemaal intercommunaal geregeld is. Men moet daarvoor verder ook nog toestemming krijgen van de FOD Economie, enzovoort. Welke impact zou de Vlaamse Regering kunnen hebben op die tarievenstructuur?

In het decreet zit er die gratis 15 kubieke meter. De VMW heeft daar grote bedenkingen bij. Wij zijn het enige land ter wereld dat gratis zuiver drinkwater ter beschikking stelt. Misschien zouden we op een andere manier veel beter herverdelend kunnen werken. Minister, ik kijk alvast uit naar uw antwoord.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Er zijn momenteel drie watermaatschappijen die een sociale correctie toepassen op de drinkwatercomponent, namelijk de Tussengemeentelijke Maatschappij der Vlaanderen voor Watervoorziening (TMVW), de Provinciale en Intercommunale Drinkwatermaatschappij der Provincie Antwerpen (PIDPA) en de watermaatschappij van Knokke-Heist.

Men zou eigenlijk nog een andere correctie kunnen toepassen, namelijk op de boven-gemeentelijke en gemeentelijke saneringscomponenten. Ook daar zijn er dus verschillen. Als het de drinkwatermaatschappij is, geldt het voor iedereen die is aangesloten bij die drinkwatermaatschappij. Als het gemeentelijk is, is de situatie natuurlijk overal anders. Ook daar worden er correcties toegepast. Sommige gemeenten doen meer tegemoetkomingen dan andere.

Ik heb opdracht gegeven aan de waterregulator, de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), om aan de hand van een aantal scenario's na te gaan of het mogelijk is om een algemeen sociaal tarief in Vlaanderen in te voeren. Het uitgangspunt is dat een sociale correctie van de drinkwatercomponent uniform moet zijn voor Vlaanderen. Een rechthebbende zou dan, ongeacht zijn woonplaats, een gelijke behandeling krijgen. Aangezien elke watermaatschappij momenteel verschillende tarieven hanteert, is dat niet evident. Dat bemoeilijkt het uitwerken van een uniforme sociale correctie. Het is inderdaad niet evident omdat er overal andere prijzen gelden, zoals mevrouw Brouwers aanhaalt.

Het algemeen waterverkoopreglement bepaalt veel duidelijker de rechten en plichten van de klant en de drinkwatermaatschappijen. Er staan duidelijke stappen in die moeten worden gevolgd voor wanbetalers en eventuele afsluitingen. Er werd een uniforme aanpak vastgelegd. Concreet gebeurt dat als volgt: bij de eerste wanbetaling krijgt men een aanmaning. Daar staat dan specifiek in wat er zou kunnen gebeuren als je in gebreke blijft. Nadien komt er een echte ingebrekestelling, waarin die hele procedure nog eens wordt herhaald. In een derde stap wordt effectief overgegaan tot afsluiting. Die laatste stap gebeurt niet zonder het inschakelen van de LAC's. Net zoals bij energie en aardgas gebeurt er eerst een controle door de LAC's. We zien daar heel grote regionale verschillen in. Die problematiek is gekend bij minister Vandeuren, bevoegd voor welzijn. Hij is reeds gesprekken gestart om dat uniformer te laten verlopen.

De manier waarop je nadien opnieuw kunt worden aangesloten, is ook opgenomen in het waterverkoopreglement. Er worden betere garanties geboden om dat te herstellen.

Er is ook een rapporteringsverplichting over het aantal wanbetalers en afsluitingen. Het waterverkoopreglement bepaalt hoe die cijfers ter beschikking moeten worden gesteld. Vanaf volgend jaar zullen wij daar een eerste uniforme rapportering over hebben. Eind dit jaar zullen het nog de cijfers van de verschillende drinkwatermaatschappijen zijn. Mevrouw Hostekint, ik heb die cijfers nog niet ontvangen. Zodra ik ze heb, zal ik ze meedelen.

De bezorgdheid over een vorm van minimumlevering, bijvoorbeeld door het werken met budgetmeters, is terecht. Er is daar echter een praktisch probleem. Je kunt wel een verlaagde hoeveelheid ampère of aardgas ter beschikking stellen, maar bij water blijkt dat niet te lukken. Een budgetmeter voor water blijkt technisch onmogelijk te zijn. Ook in het buitenland bestaat dat niet echt. Ook het plaatsen zelf van de meters blijkt niet evident te zijn. We blijven in ieder geval zoeken naar een oplossing.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ga in mijn regio vaak naar een vereniging waar armen het woord nemen. Dat is het parochiaal centrum De Kring in Eeklo. Zij hebben een speciale werkgroep van mensen die in armoede leven. In het Vlaams Parlement spreken we vaak over energiearmoede en over de onrustwekkende cijfers van mensen die worden afgesloten van elektriciteit, aardgas, enzovoort. We vergeten vaak dat

water ook in die problematiek zit. Heel veel mensen hebben problemen om hun waterfactuur te betalen.

Ik begrijp uit uw antwoord dat u de VMM opdracht hebt gegeven te zoeken naar een soort van globaal sociaal tarief. We zitten in Vlaanderen met verschillende drinkwatermaatschappijen met heel veel verschillende tarieven en correcties. Ik ben blij dat u die opdracht al gegeven hebt. Kan het resultaat van die studie te gepaste tijd worden toegelicht in de commissie? Dan kunnen we bekijken of het inderdaad haalbaar is om een algemeen sociaal tarief in te voeren op de drinkwaterfactuur.

De LAC's zijn ook actief bij elektriciteit en gas. Ik dacht dat er ooit een brochure verschenen is over de meest ideale manier om een LAC te organiseren, over de deelnemers en de werking van zo'n procedure. Bestaat die brochure nog? Kan die worden herwerkt? Kan er nadien een nieuwe campagne worden gevoerd bij de OCMW's zodat er kan worden gewerkt aan een uniforme aanpak en werking van die LAC's in Vlaanderen?

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: Die verschillen in tarieven hebben ook te maken met de kostprijs. In mijn regio is het water meteen drinkbaar, mits een kleine toevoeging. Het complex in Kluizen was immens. Daar liggen de productieprijzen, en dus ook de tarieven, hoger.

Ik ben blij dat er alleszins voor de sociale tarieven grotere transparantie zal komen na de studie van de VMM.

De heer Bart Martens: 80 tot 90 procent van de drinkwaterprijs omvat de kosten van het net. Meer landelijke gebieden dragen dan meer kosten dan stedelijke gebieden. Je zit dan ook met het min of meer pervers mattheuseffect dat, naarmate het waterverbruik afneemt en onze inspanningen om rationeel waterverbruik te stimuleren resultaat opleveren, die vaste kosten van het net moeten worden uitgesmeerd over een smaller volume water. En het zijn vaak die gezinnen die zich geen spaardouchekop, een aparte toiletspoeling met regenwater of een regenwatertank kunnen permitteren, die hun tarieven zien stijgen, terwijl de meer gegoede gezinnen, die die investeringen wel kunnen dragen, steeds minder water gaan gebruiken en daardoor minder kosten van het net dragen. Dat is een aspect dat we eens grondiger zouden moeten bestuderen, want het werkt omgekeerd sociaal herverdelend.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Valerie Taeldeman tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de resultaten van het consultatietraject en de impact van hoogspanning op de volksgezondheid - 2886 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, op 27 juni 2011 heb ik u in deze commissie al een vraag gesteld over de stand van zaken van het consultatietraject van het wetenschappelijke consortium, bestaande uit de Universiteit Antwerpen, het Instituut voor Milieu en Duurzame Ontwikkeling en de onderzoeksgroep 'Wireless & Cable' van de Universiteit Gent, omtrent mogelijke gevolgen van hoogspanning op de gezondheid.

U had begin januari al aangekondigd dat er zo'n studietraject zou worden opgezet. Daarom wil ik graag van u horen of die studie al is afgerond en of u aan de commissie al enkele resultaten kunt voorleggen, ook rekening houdend met het openbare onderzoek dat in mijn regio loopt, meer bepaald voor een nieuwe hoogspanningslijn in functie van het Stevinproject.

Wat zijn de resultaten van het consultatietraject omtrent de impact van hoogspanning op de volksgezondheid? Welke conclusies trekt de Vlaamse Regering uit dat onderzoek?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Minister Tine Eerlingen: Minister, we hebben het hier in het verleden inderdaad al gehad over de hoogspanningslijnen en de studie die daarover zou worden gevoerd. Is die studie al afgerond? Hebt u al resultaten? Hebt u daar al conclusies uit kunnen trekken?

Ik zou ook graag horen wanneer u dan effectief met een actieplan zult kunnen komen. Er zijn intussen immers weer een aantal situaties bekend waarbij een crèche moest sluiten omdat het gemeentebestuur geoordeeld heeft dat het niet verantwoord was om de kinderen onder die hoogspanningskabels te laten verblijven. Het is van belang dat er op korte termijn duidelijkheid komt, zodat iedereen weet waaraan hij zich kan houden.

Waarin onderscheidt deze studie zich van andere studies? Er zijn immers al heel veel studies naar dit onderwerp gevoerd. Wat is de specifieke context van deze studie?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Voorzitter, minister, collega's, ik heb hierover in september al een vraag gesteld aan minister Muyters, omdat er aan de ene kant crèches gesloten worden, terwijl er aan de andere kant net een vergunning wordt afgeleverd voor een woning met kinderopvang. Er moet inderdaad duidelijkheid komen, ook op het vlak van ruimtelijke ordening. Minister Muyters heeft toen geantwoord dat de ene gemeente anders beslist dan de andere. Daar is dus ook nog werk aan de winkel voor minister Muyters.

Wat uw bevoegdheid betreft, minister, heeft mijn collega Dirk Van Mechelen u op 15 juni een schriftelijke vraag gesteld over deze problematiek. Een van zijn vragen was of u zicht hebt op het aantal gebouwen met een functie waarbij er veel kinderen aanwezig zijn, zoals kinderopvang, scholen en ziekenhuizen, binnen een perimeter van een hoogspanningsleiding. U hebt toen geantwoord dat u op dat moment niet over die info beschikte en dat de administratie zou bekijken hoe die info kon worden verzameld. Weet u daar intussen al wat meer over?

Het eindrapport over het consultatietraject zou er dit najaar aankomen. Het benieuwt mij ook te weten wat de voorgestelde maatregelen zullen zijn en of het rapport de basis zal vormen voor het verdere beleidstraject met betrekking tot de elektromagnetische velden van deze hoogspanningslijnen.

In Nederland zijn ze al een stuk verder. De heer Van Mechelen had geïnformeerd of u al overleg had gehad met Nederland. U antwoordde toen dat u ervoor zou zorgen dat uw diensten in overleg zouden treden met de collega's uit Nederland. Is dat intussen al gebeurd?

U weet misschien dat ik van beroep vastgoedmakelaar ben. In een van de laatste nieuwsbrieven van het beroepsinstituut van de vastgoedmakelaars stond te lezen dat de verkoop van woningen onder hoogspanningsleidingen zeer moeilijk gaat. Er is sprake van een waardevermindering van 15 tot 30 procent. Het is dan ook hoog tijd dat er een duidelijke regeling komt. Ik hoop echt dat u daar snel werk van maakt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, u vraagt naar de stand van zaken van de studie. Die is zeer recent afgerond. Het betrof eigenlijk een consultatieproces, om alles in kaart te kunnen brengen. In de eerste ronde ging het om een consultatie van inhoudelijke experts, om alle informatie en studies die wereldwijd bestaan, samen te brengen. In het tweede luik hebben we alle maatschappelijke actoren – de stakeholders – samengebracht, om te bekijken hoe we daar beleidsmatig een vertaling aan moeten geven.

Bij de expertenworkshop werd gediscussieerd over het mogelijke verband tussen kinderleukemie en het wonen in de omgeving van hoogspanningslijnen. De experts zijn van

mening dat er in buitenlands epidemiologisch onderzoek – maar dat kan uiteraard worden doorgetrokken – een statistisch relevante verhoogde kans gevonden wordt voor kinderleukemie bij het wonen in de buurt van bovengrondse hoogspanningslijnen. Dat verband wordt gevonden vanaf magneetvelden van enkele tienden microtesla. Het is echter niet duidelijk of het magnetische veld dat ontstaat door de elektrische stroom door hoogspanningslijnen, verantwoordelijk is voor dat verhoogde risico. Onderzoek kan geen uitsluitsel geven over een oorzakelijk verband tussen magnetische velden en een verhoogd risico op kinderleukemie.

Willen we dat echt uitsluiten, dan is er een ander soort onderzoek nodig, onder andere rond celculturen, maar ook met proefdieren, om te bekijken wat het effect van de magneetvelden is. Na meer dan dertig jaar onderzoek kon zo'n mechanisme nog altijd niet worden aangetoond.

Ondanks de onzekerheden is er volgens de experts die deelnamen aan de workshop, toch voldoende reden tot voorzorg. De experts zijn van mening dat er beleid nodig is, waarbij een onderscheid kan worden gemaakt tussen bestaande en nieuw te voorziene situaties.

De stakeholdersworkshop ging in op mogelijke beleidsmaatregelen. De stakeholders gaven ook aan dat er afspraken moeten worden gemaakt over de maximale veldsterkte waaraan mensen mogen worden blootgesteld, door middel van een norm of een aanbeveling. Daarnaast vragen ze aandacht voor andere bronnen van magnetische velden. De stakeholders geven ook aan dat het belangrijk is om rekening te houden met de betrokken actoren en de sector en pleiten voor een overlegplatform om zo tot een gedragen beleid te komen.

De stakeholders vinden het ook belangrijk om alle beschikbare informatie op een duidelijke manier te verspreiden onder het brede publiek. De stakeholders pleiten er ook voor om het onderzoek naar mogelijke gezondheidseffecten voort te zetten en die bijkomend af te toetsen.

We zijn ons ervan bewust dat er snel een reactie moet komen. We zijn nu bezig met de politieke besprekingen over het vervolgtraject. We zitten hier op het snijvlak van Volksgezondheid, Welzijn, Ruimtelijke Ordening, Leefmilieu en Energie. Het gaat dus over een heel breed spectrum. We moeten met alle bevoegde ministers tot een gedragen oplossing komen.

Het is ook belangrijk dat als er beslissingen inzake beleid worden genomen, we rekening houden met wat haalbaar, aanvaardbaar en betaalbaar is. Dat moet op korte termijn. Ik zal dan ook op korte termijn een beslissing nemen, in samenspraak met mijn collega's bevoegd voor de andere domeinen, met betrekking tot een norm of aanbeveling voor magnetische velden.

Er is een openbaar onderzoek bezig in het lopende Stevinproject. Ik wil daar niet op vooruitlopen. We proberen met alle beleidsdomeinen een algemene regeling uit te werken, wat ook effect zal hebben op bepaalde lopende projecten. Ik wil wel benadrukken dat bij keuzes die nu al gemaakt zijn voor trajecten voor hoogspanningslijnen die er niet moeten komen, of hangende zijn, bij de milieueffectenrapportage rekening werd gehouden met die 0,4 microtesla, het niveau vanaf wanneer het statistisch verband wordt gezien. Zo wordt de blootstelling daaraan vermeden. Het is cruciaal om dit mee te geven.

Er wordt dikwijls verwezen naar Nederland. Het klopt dat ons departement een overleg heeft gehad met de Nederlandse beleidsmedewerkers. De maatregel moet worden genuanceerd. Er is een briefadvies, geen regeling, van een Nederlandse staatssecretaris in 2005, die vraagt om daarmee rekening te houden bij nieuwbouw. Voor bestaande situaties is er geen regeling of oplossing. De Nederlandse elektriciteitstranseporteur heeft zelf gevraagd aan de Tweede Kamer om maatregelen te nemen. Die heeft eigen voorstellen gedaan, maar er is nog geen beslissing genomen.

We hebben geprobeerd om na te gaan hoeveel woningen of openbare gebouwen onder hoogspanningslijnen er zijn, maar die informatie is niet beschikbaar. Het is heel verspreid. Dat kun je niet vinden in één loket. Misschien kan dat alleen via een bevraging bij de elektriciteitsmaatschappij.

Er is geen reden tot paniek. We zullen onze verantwoordelijkheid nemen. We zullen voortbouwen op die voorzorg en we zullen maatregelen nemen inzake magnetische velden in nieuwe situaties. Voor bestaande situaties zijn oplossingen niet zo evident. We moeten met grote omzichtigheid bekijken hoe we daarmee omgaan. Communicatie is zeker belangrijk. Beslissingen mogen we niet te lang uitstellen om onzekere situaties weg te nemen. Ik ben blij dat we al in de fase zitten dat de stakeholders en de experts een resultaat hebben afgeleverd. We zitten samen om dat in het beleid zo snel mogelijk een vervolg te geven.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Mevrouw Valerie Taeldeman: Minister, er is een eerste ronde geweest met de inhoudelijke experts. Misschien kunt u straks nog eens vermelden wie precies die wetenschappelijke experts waren. Ze zijn het erover eens dat er geen causaal verband bestaat, maar dat statistieken wijzen in de richting van een verhoogde kans, en dat beleidsmaatregelen noodzakelijk zijn.

Er is ook een tweede ronde geweest met maatschappelijke actoren. Misschien kunt u later zeggen wie dat precies waren. Zij vragen een overlegplatform om te komen tot een gedragen beleid. De experts en de stakeholders zijn het er allebei over eens dat er nood is aan beleidsmaatregelen op korte termijn.

Minister, u bent het er ook mee eens dat er een vervolgtraject nodig is. U zult een beslissing nemen op korte termijn. Ik ben u dankbaar voor dat antwoord.

Minister, kan die studie ter beschikking worden gesteld, zodat we die nog eens kunnen nalezen?

Ik ben geen expert op het vlak van microtesla en magnetische velden. Op dit ogenblik loopt het openbaar onderzoek voor het Stevinproject in onze regio. Verschillende lokale besturen stellen voor in het kader van het openbaar onderzoek om een ondergronds tracé in plaats van een bovengrondse leiding aan te leggen. Hebben die experts zich ook gebogen over een magnetisch veld onder de grond? Veel inwoners denken dat er geen probleem meer is als je het onder de grond stopt, maar is dat wel zo eenvoudig? Zijn er statistieken die wijzen op problemen als die leidingen ondergronds worden aangelegd?

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Ik steun het voorzorgsprincipe dat wordt gehanteerd. De gevolgen voor bestaande bebouwingen moeten zeker ook in acht worden genomen, als er richtlijnen worden uitgevaardigd. Het is belangrijk eerst de studie af te wachten en duidelijke richtlijnen op te stellen, vooraleer initiatieven te nemen inzake ruimtelijke ordening. Ik heb er alle vertrouwen in dat er grondig overleg wordt gepleegd. De minister heeft al gezegd dat er overleg is met minister Vandeurzen en minister Muyters.

Er zijn ook magnetische velden bij hoogspanningscabines. Die staan vaak in de nabijheid van gebouwen. Wordt dat ook meegenomen in die studie, of kan dat nog?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, het is positief te vernemen dat u hier snel werk van wilt maken. Velen zullen u daarvoor dankbaar zijn. Het is logisch dat dit bevoegdheidsoverschrijdend is, dat u overlegt met uw collega-ministers, en dat u eerst de studie afwacht. We delen dezelfde mening op dat vlak. Alleen vind ik het vreemd dat u geen zicht hebt op het aantal woningen onder die leidingen. Met de technologie die vandaag

bestaat, zoals Google Maps, kun je die zaken toch vrij gemakkelijk zien. Ook de gemeenten hebben daar toch een goed zicht op.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, mocht u ooit geen inspiratie hebben om een ontwerp van decreet te schrijven, er is een goed voorstel van decreet ingediend dat zowel over elektromagnetische stralen, als over magnetische velden gaat. Er staan veel concrete getallen in en voorstellen van normen.

Minister, uw communicatie is positief geëvolueerd. U erkent het probleem van de hoogspanningslijnen steeds meer. Het wordt toch tijd dat er concrete deadlines worden gesteld. De statistisch significante verbanden zijn al een tijdje gekend. Ik ben blij dat men dit verder onderzoekt en in kaart brengt. In het verleden is er al heel wat onderzoek verricht en zijn er resultaten bekend. Wanneer komt er duidelijkheid? U zegt, op korte termijn, maar wat betekent dat concreet? Betekent dat dat u in het najaar met een concreet voorstel komt in het parlement? Dan is dat een goede zaak.

Als u er nog geen tijdstip op kunt plakken, maak ik me zorgen dat er niet meer duidelijkheid zal komen voor de bestaande situaties van woningen bij hoogspanningslijnen, maar vooral over de bijkomende projecten. Momenteel heeft het Stevinproject een grote lokale impact. Er zullen er waarschijnlijk nog volgen. Het zal zeker niet de laatste nieuwe hoogspanningslijn zijn in onze regio. Minister, ik krijg graag een heel concrete tijdslijn.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, ik weet niet waar u haalt dat ik dat ontkend zou hebben. Dat heb ik nog nooit gedaan, integendeel. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Neen, ik heb ook vandaag niet gezegd dat er echt een oorzakelijk verband is. Er is een statistisch verband en ik blijf dat herhalen.

De heer Hermes Sanctorum: Er is geen aangetoond oorzakelijk verband, minister, dat is iets totaal anders dan geen oorzakelijk verband. Als er een statistisch significant verband is, is er een mogelijk oorzakelijk verband.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Sanctorum, u verwijt mij dat ik een andere boodschap breng, dat ik vroeger zei dat er geen probleem is en nu plots dat er een statistisch verband is. Ik heb altijd dezelfde lijn aangehouden. Er is een statistisch verband, maar zoals ik daarnet ook zei, loopt er nog verder onderzoek, en een echt oorzakelijk verband tussen beide kan men nog niet aantonen aan de hand van die magneetvelden. Ik heb nog nooit ontkend dat er een statistisch verband is. Ik heb trouwens zelf een resolutie ingediend en mijn beleid daarop afgestemd. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Mag ik? Elk opgemaakt MER houdt rekening met die 0,4 microtesla. We houden er al rekening mee! Dat is heel belangrijk. Zomaar zeggen dat ik het niet belangrijk vond en nu opeens wel, is heel kort door de bocht.

Mevrouw Taeldeman, u stelt de heel interessante vraag of er nog magneetvelden zijn als we onder de grond gaan. Ja, er zijn nog magneetvelden. Een heel zware hoogspanningslijn onder de grond kan nog een magnetisch veld van 0,4 microtesla geven. Het zal een stuk afgezwakt zijn, maar als het een zware lijn is, kan het nog effect hebben. De studie zelf komt heel binnenkort op de website.

Mevrouw De Vroe, ik moet me enigszins corrigeren. U hebt een punt dat we aan de hand van geografische informatie kunnen nagaan waar de hoogspanningslijnen lopen en waar er woningen onder staan. Maar we hebben geen zicht op de bestemming van die gebouwen. We kunnen vanuit de lucht niet zien of die gebouwen worden gebruikt voor kinderopvang of een school.

Als u mij toestaat, vraag ik de expert van onze administratie naast mij om toe te lichten wie er in de expertenwerkgroep zat en welke stakeholders we hebben geraadpleegd.

De heer Hans Reynders, dienst Milieu en Gezondheid: De studie is in onze opdracht uitgevoerd door de professoren Ilse Loots en Lieve Goorden van de Universiteit Antwerpen en de professoren Luc Martens en Wout Joseph van de Universiteit Gent. Het zijn experts die weten wie daarover kennis heeft in Vlaanderen en Nederland.

Voor de expertenworkshop zijn we te rade gegaan bij mensen in Vlaanderen en Nederland. Het is dezelfde taalgroep en het aantal experts in Vlaanderen is vrij beperkt. In totaal is een achttal experts geraadpleegd, met zeer uiteenlopende meningen. Zo was er professor Luc Verschaeve, voorzitter van de Hoge Gezondheidsraad, van de werkgroep niet-ioniserende straling, maar bijvoorbeeld ook professor Van Gool van de K.U.Leuven of professor Van Larebeke en dokter Maurits De Ridder van de Universiteit Gent. Dokter Eric Van Rongen, voorzitter van de Nederlandse Gezondheidsraad, professor Wim Passchier van de Universiteit van Maastricht en dokter Mathieu Pruppers van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) hebben in Nederland dat beleid grotendeels vormgegeven. Ook Gilbert Decat was er, die vroeger bij de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO) heeft gewerkt en rond dat thema in het verleden veel werk heeft verricht.

Het was een heel breed scala aan experts, die ook over de onzekerheden in die risico-inschatting hebben gediscussieerd. Dat is heel goed verlopen. Ze waren daarover achteraf ook allemaal heel tevreden.

De stakeholders zijn gecontacteerd door de opdrachtnemers in samenspraak met de stuurgroep. Er zijn er heel veel gecontacteerd, eigenlijk iedereen die daar op gewestelijk niveau een belang bij heeft. Dat was de sector zelf uiteraard: Elia, Eandis en Infrax. Daarnaast denk ik aan Kind en Gezin, de Vlaamse Liga tegen Kanker, de Stichting tegen Kanker en Test-Aankoop vanuit consumentenbelang. Gezondheid.be was er ook: een site die heel veel informatie verschaft over gezondheid. Beperk de straling vzw was er ook. Ik wil maar aangeven hoe breed het was.

Uiteindelijk waren er tien of twaalf mensen aanwezig op de workshop. Er zijn er ook die het huiswerk hebben doorgegeven, om aan te geven welke maatregelen zij nodig achten, maar die niet aanwezig waren. Ook mensen van Ruimtelijke Ordening zijn aangeschreven. Ook daar is op een heel respectvolle manier gediscussieerd tussen voor- en tegenstanders van verschillende soorten maatregelen. Dat staat mooi weergegeven in het rapport. U kunt daarin lezen wie gecontacteerd is en wie aanwezig was.

De voorzitter: Als het rapport online staat, kunt u de hyperlink doorgeven aan de secretaris, die dat kan doorsturen naar de leden van de commissie. Zo kan iedereen die het wenst, het downloaden. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Minister Joke Schauvliege: De algemene regeling? Dat was ook nog uw vraag. Het moet dit najaar gebeuren.

Mevrouw Valerie Taelman: Bedankt voor uw antwoord, minister. Ik wil vanuit onze fractie benadrukken dat u degelijk werk hebt geleverd. U hebt aangekondigd dat u een consultatietraject zou uitschrijven. Dat is allemaal volgens de planning gebeurd, zoals u hebt geantwoord op een van mijn schriftelijke vragen. Het is volgens de timing goed opgevolgd en uitgevoerd. We wachten nu ook op uw concrete maatregel in het najaar. Ook bedankt, mijnheer Reynders, voor de uitleg over het expertenpanel en de stakeholders. We wachten de studie af.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

**Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de Vlaamse bijdrage aan de snelstartfinanciering voor klimaat
- 50 (2011-2012)**

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, ik stel u eigenlijk een vraag die de voorzitter van deze commissie u enkele maanden geleden ook al heeft gesteld. Het gaat over de fameuze snelstartfinanciering, een van de weinige echt concrete, maar toch wel belangrijke zaken die in het Kopenhagenakkoord in 2009 werden afgesproken. Het ging over 100 miljard dollar tegen 2020. Op korte termijn, voor de periode van 2010 tot 2012, ging het over ongeveer 30 miljard dollar vanwege de industrielanden. België had zich, in samenspraak met de gewesten, ertoe verbonden om ter zake te voorzien in een pot van 150 miljoen euro. Ondertussen is het 2011. Binnenkort wordt de begroting van 2012 besproken. De federale overheid heeft al in bedragen voorzien. Wallonië heeft ook al in iets voorzien, zij het beperkt. Vlaanderen heeft tot nu toe in niets voorzien. Er is natuurlijk nog geen definitieve verdeelsleutel afgesproken, maar de tijd dringt.

Minister, hoe zit het met die verdeelsleutel? Is die vastgelegd? Wordt in de begroting 2012 reeds in een bedrag voorzien daarvoor? Mocht er nog geen concrete beslissing zijn, is er een voorstel vanuit de interministeriële conferentie Leefmilieu? Binnenkort komt die waarschijnlijk bijeen over dat onderwerp. Zijn er al concrete initiatieven genomen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, mijnheer Sanctorum, er is nog geen verdeelsleutel afgesproken. Nochtans was tijdens de bijeenkomst van het Overlegcomité van 3 maart 2010 afgesproken dat de federale eerste minister het initiatief zou nemen om iedereen bijeen te brengen en afspraken te maken. Dat is nog niet gebeurd, wellicht door de federale omstandigheden.

Er heeft op 15 september een plenaire vergadering plaatsgevonden van het Coördinatiecomité Internationaal Milieubeleid (CCIM). Daar is beslist om een uitgebreide interministeriële conferentie Leefmilieu te houden daarover, en dat na begin oktober. Er heeft immers nog maar net een grote vergadering van de Verenigde Naties over climate change plaatsgevonden. Vanaf deze week zal dus het initiatief worden genomen om bijeen te komen. Het is de bedoeling daar het aandeel te bepalen van de federale overheid, maar ook van Vlaanderen, Wallonië en Brussel, zodat elke overheid weet in welk aandeel ze moet voorzien, maar ook binnen welk beleidsdomein. Ook over dat laatste bestaat er immers geen eenduidigheid. Wat de federale overheid betreft, gebeurt dat alles immers vanuit Ontwikkelingssamenwerking, en gebeurt er helemaal niets vanuit Leefmilieu. In Wallonië is dat dan anders: daar is het Leefmilieu dat in een bedrag heeft voorzien. Dit is dus overal anders.

Er is dus nog geen verdeelsleutel. We hebben altijd gezegd dat we voorzichtig zijn ter zake. Mochten we plots een groot bedrag reserveren en er komt dan een andere verdeelsleutel, dan kan dat ook een effect hebben. We pleiten voor goede afspraken ter zake. Dat neemt niet weg dat we ondertussen ook onze verantwoordelijkheid hebben genomen. In de begroting 2012 is in twee bedragen voorzien, een bedrag binnen mijn beleidsdomein, maar ook een bedrag binnen Ontwikkelingssamenwerking. Vanuit Leefmilieu heb ik zelf 757.000 euro uitgetrokken. Ontwikkelingssamenwerking trekt 800.000 euro uit. Dat zijn uiteraard voorlopige bedragen. Het spreekt vanzelf dat, als er afspraken worden gemaakt, we die ook zullen nakomen en daar ook het nodige voor zullen doen. Dit ligt eigenlijk in de lijn van wat Wallonië heeft gedaan: in iets voorzien zonder dat eigenlijk geweten is wat de verdeelsleutel is.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Wat Wallonië had gedaan, was in iets voorzien voor de begroting 2011. Nu gaat het over 2012, eigenlijk de laatste mogelijkheid om nog in geld te voorzien. Het is goed dat er in iets wordt voorzien, maar de bedragen die u noemt, zijn echt wel symbolisch. U weet dat u waarschijnlijk in ongeveer 40 miljoen euro zult moeten voorzien, als die verdeelsleutel tussen de federale overheid en de diverse gewesten enigszins rechtvaardig is. Ik neem dus aan dat u nadien een begrotingswijziging zult moeten doorvoeren. Is het dan toch niet verstandiger om op voorhand al in een groter bedrag te voorzien? Er zal immers toch moeten worden voorzien in een dergelijk bedrag, en zo speelt u daar wat beter op in.

Minister Joke Schauvliege: Ik vind van niet. Ik zeg net dat we nog moeten bekijken hoe het zit met die verdeelsleutel. Stel dat we nu plots in 50 miljoen euro voorzien in de begroting, dan hoeven we eigenlijk al niet meer te discussiëren met de andere overheden over de vraag hoeveel we op tafel moeten leggen. *(Opmerkingen van de heer Hermes Sanctorum)*

Ik heb het ook enkel over de beleidsdomeinen waarvan ik weet dat ze in iets voorzien. Ik weet niet wat Energie of andere domeinen hebben gedaan. Dat is bij andere beleidsniveaus ook zo: elk domein doet zijn inspanning. Ik heb nog geen zicht op de totale begroting. Dat zijn de bedragen waarvan ik weet heb. Het kan dat er nog andere bedragen bij komen. Dit is nog niet het einde. Het klopt dat er in februari een begrotingscontrole komt. Dat is al afgesproken. We zullen dan de situatie bekijken. Uiteraard zullen we onze verantwoordelijkheid moeten nemen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Tine Eerlingen tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de daling van het huishoudelijk afval in Vlaanderen
- 93 (2011-2012)

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de daling van het huishoudelijk afval en de stimulansen voor de minder goed scorende gemeenten
- 143 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Voorzitter, minister, uit de jaarlijkse OVAM-inventarisatie van huishoudelijke afvalstoffen is gebleken dat in 2010 per Vlaming gemiddeld 525 kilogram huishoudelijk afval werd ingezameld. Dat is 7 kilogram minder dan in 2009, wat positief is. De daling wordt in hoofdzaak verklaard door een licht afgenomen selectieve inzameling van bepaalde fracties zoals gft- en groenafval, bouw- en sloopafval en gemengde kunststoffen. De hoeveelheid restafval blijft stabiel, aldus het rapport. Vlaanderen bereikt dus voor het tweede jaar op rij de doelstelling uit het uitvoeringsplan Milieuverantwoord beheer van Huishoudelijke Afvalstoffen dat de hoeveelheid restafval per inwoner moet worden teruggedrongen tot minder dan 150 kilogram per inwoner.

Wat het lokale niveau betreft, bereikten in 2010 al 220 gemeenten deze doelstelling, ten opzichte van 199 in 2008 en 203 in 2009. Ook daar is er dus een positieve trend. Bij de categorisering van de diverse steden en gemeenten op basis van de hoeveelheid restafval – onder de 100 kilogram, tussen de 100 en de 150 kilogram of boven de 150 kilogram – valt op dat de regionale verschillen groot zijn. Zo is de hoeveelheid restafval in de provincie Limburg beduidend lager dan in de provincie West-Vlaanderen. Ook de gemeenten in de Antwerpse Kempen kunnen mooie cijfers voorleggen.

Minister, tijdens de plenaire vergadering van 1 december 2010 heb ik u daarover al ondervraagd, naar aanleiding van de publicatie van de cijfers van 2009. U hebt toen de begeleiding van de slechter scorende gemeenten aangehaald. Toen overschreden nog zestien gemeenten de grens van 180 kilogram per inwoner. Ondertussen heeft de OVAM samen met zeven van die zestien gemeenten die inzamelcijfers geanalyseerd. Daaruit zijn dan een aantal aanbevelingen voortgevloeid die het restafval bij die gemeenten verder moesten doen afnemen. Een aantal gemeenten die in 2009 minder goede cijfers konden voorleggen, hebben intussen dus maatregelen genomen, zodat het aantal gemeenten met een slechte score van meer dan 180 kilogram restafval is gedaald van zestien naar tien. In uw persbericht over die gegevens gaf u reeds aan dat dit een positieve evolutie is. Ik deel uw mening. Ook stelde u dat u de OVAM reeds de opdracht hebt gegeven de gemeenten die in 2010 nog steeds meer dan 180 kilogram restafval per inwoner hadden, nog intensiever te begeleiden.

Minister, hoe kan worden verklaard dat enkele gemeenten er nog altijd niet in slagen om onder die grens van 180 kilogram restafval per inwoner te blijven? Wat zijn volgens u de knelpunten? Zijn niet al die gemeenten begeleid, of heeft die begeleiding nog niet voldoende effect? Wat is volgens u de oorzaak van die vastgestelde regionale verschillen?

U kondigde opnieuw aan om een intensievere samenwerking op te zetten tussen de OVAM en de tien gemeenten die slecht scoren. Hoe zal die samenwerking worden ingevuld? Waarom werden slechts zeven van de zestien gemeenten begeleid? Is dat een kwestie van het leggen van prioriteiten of is dat een personeelskeuze? Wanneer zullen die overige gemeenten dan nog worden begeleid?

Ik heb nog een bijkomende vraag naar aanleiding van een artikel dat ik gisteren in de krant las. Ik las dat het sluikstorten van groenafval toeneemt. Het feit dat de hoeveelheid gft en groenafval daalt, heeft dat te maken met die stijging van het sluikstorten?

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Volgens het jaarrapport 2010 inzake huishoudelijk afval blijkt dat de hoeveelheid huishoudelijk afval nog steeds afneemt. Vooral het selectief inzamelen leidt tot een daling van de restafvalcijfers. Ondanks de groeiende bevolking en de economische groei blijft de totale afvalberg in 2010 dalen ten opzichte van 2009. Uiteraard zijn dat positieve cijfers. Minister, is er, gelet op die positieve trend, nog wel bijkomende verbrandingscapaciteit noodzakelijk? Voorzitter, ik begrijp dat dat debat nog niet mag worden gevoerd.

Ik kan die positieve cijfers in ieder geval niet goed rijmen met het afvalverwerkingsbeleid dat u nu voert. Dat debat wordt ongetwijfeld voortgezet naar aanleiding van het Materialendecreet.

We weten dat de burgers goede sorteerders zijn. Ook de gemeenten werken aan een zeer intensief afvalbeleid. We stellen vast dat bepaalde regio's steeds opnieuw goed scoren en dat andere regio's vaak minder goed scoren. Zo is de Kempen kampioen, terwijl West-Vlaanderen een zorg blijft, ondanks de sterke daling daar.

Minister, u kondigde aan dat de OVAM gemeenten zal begeleiden die minder goed scoren en nog steeds grote hoeveelheden restafval hebben per inwoner. In het verleden werd al een begeleiding toegepast. Wordt diezelfde begeleiding voortgezet of gaat het om nieuwe initiatieven?

Opmerkelijk in dit rapport zijn een aantal verschuivingen in de selectieve afvalstromen. Zo is er een daling van 15.477 ton bouw- en sloopafval wegens de invoering van het diftarsysteem voor deze afvalstroom op de containerparken. Ervaren we deze afname als positief of stelt er zich ergens anders een probleem, bijvoorbeeld illegaal storten? Ook de daling van gemengd kunststofafval roept een aantal vraagtekens op. Sommige gemeenten stopten met het inzamelen van dat kunststofafval. Is die vermindering van 3539 ton dan positief? Volgens mij

niet. Alleen wat de geneesmiddelen betreft, is er wel een positieve trend. Apothekers hebben zelf een inzamelkanaal, in tegenstelling tot de twee andere afvalstromen.

De stijging van het houtafval en het afval van elektronische apparatuur en textiel, is wel positief. Voor die afvalstromen bestaan er goede recyclagetechnieken, waardoor de hoeveelheid verbrand afval afneemt.

Minister, werd er een analyse gemaakt van het afvalbeleid van die gemeenten die nog steeds het streefcijfer niet halen? Werdt dat gemeentelijk beleid onder de loep genomen? Wat is de reden dat die 100 gemeenten het streefcijfer niet halen? Op welke manier wil de OVAM de gemeenten stimuleren? Komen er nieuwe initiatieven? Meent u dat verder onderzoek naar de oorzaak van grote verschuivingen inzake selectieve inzamelstromen noodzakelijk is? Betekent een vermindering in sommige gevallen niet sorteren of illegaal opbranden?

De voorzitter: Mevrouw De Vroe heeft het woord.

Mevrouw Gwenny De Vroe: Minister, eind augustus heb ik u gevraagd wat de voornaamste oorzaken waren van de hogere restafvalcijfers in gemeenten. U zei toen dat geen toegangscontrole op containerparken en geen of te lage retributies op huisvuil of grof huisvuil in bepaalde gemeenten de voornaamste oorzaken zijn. Ik schrok daar wat van. In onze regio is dat helemaal niet het geval.

Ik vermoed dat de slechte cijfers in West-Vlaanderen grotendeels aan het toerisme te wijten zijn. Er is een groot verschil tussen stedelijke en landelijke gemeenten. Dat verschil is de reden dat sommige gemeenten het goed doen en andere minder.

U sprak ook van een stappenplan dat met bepaalde gemeenten werd opgesteld. Uiteraard is dat een heel goede zaak. In het voorjaar zal er een nieuw overleg plaatsvinden met die gemeenten zodat dat eventueel kan worden bijgestuurd. Op zich is dat uiteraard goed. Ik ga ervan uit dat de meeste van de gemeenten een samenwerkingsovereenkomst hebben ondertekend. Het luik afval zit daar ook bij. Doen zij dan nog speciale projecten qua sensibilisering enzovoort? Het gaat misschien wat te ver.

In het kader van de samenwerkingsovereenkomst zijn wij rond het sluiksorteren van groenafval een pilootproject gestart met de intercommunale. Wij hebben een afvalsteward aangesteld die specifiek iets doet voor die gemeenten. Via die samenwerkingsovereenkomst kun je die problematiek op een goede manier tegengaan.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, het streefcijfer in het uitvoeringsplan kent u allemaal. Dat is 150 kilogram per inwoner op Vlaams niveau, met een maximum van 180 kilogram per inwoner op gemeenteniveau. In 2010 behaalden 298 gemeenten dat streefcijfer. Dat valt al bij al wel mee. Er zijn er dus 10 die het niet hebben gehaald.

Zoals ik al op een vraag van u heb geantwoord, mevrouw De Vroe, is een oorzaak voor de gemeenten die het niet halen de lage retributies voor de huisvuilzak, huisvuilcontainer of voor het grofvuil, waardoor de bevolking onvoldoende wordt gestimuleerd om afval te voorkomen en te sorteren. Dat is een belangrijk uitgangspunt. Het blijft de hoeksteen van het beleid. Er zijn heel grote verschillen in retributies tussen naburige gemeenten, wat leidt tot afvaltoerisme. Als een gemeente het containerpark voor iedereen en alles openstelt, en bijvoorbeeld de identiteit niet controleert van wie zich aanbiedt, gaat men met zijn afval van de ene gemeente naar de andere.

Er zijn ook sociologische en economische redenen. Een heel concreet voorbeeld: gemeenten met veel jonge gezinnen hebben meer afvalluiers. Het kan ook gaan om steden met meer studenten of eenpersoonsgezinnen. Appartementsbewoners hebben minder ruimte om te sorteren. Het is soms ook een praktisch probleem. Je kunt het die mensen niet altijd verwijten.

Hetzelfde geldt voor de kustgemeenten, met toerisme. Dat zie je in de cijfers. Er zijn dus heel grote verschillen per regio. De regio's dichterbij de kust brengen traditioneel meer huishoudelijk restafval per inwoner voort. Dat komt door het verblijfstoerisme. In kustgemeenten verblijven in het hoogseizoen veel meer mensen dan er effectief wonen.

Ook verschillende accenten in het afvalbeleid spelen een rol. De Antwerpse Kempen worden voorgesteld als kampioen, en terecht. Dat komt omdat de meeste gemeenten al jaren met het diftarsysteem werken, per gewicht dus. Dat werkt preventief. Daar zie je een sterke afname van het restafval.

Vlaams-Brabant ondervindt ook negatieve invloeden van afvaltoerisme uit de nabijgelegen regio's.

En dan zijn er de gemeenten die vroeger zelf hebben kunnen kiezen voor groenregio of gft-regio. In gft-regio's wordt het gft-afval afzonderlijk ingezameld en is er gemiddeld minder restafval.

Schommelingen van bepaalde selectieve fracties van jaar tot jaar zijn normaal en doen zich al jaren voor. De grootste schommelingen doen zich voor bij het organisch afval, meer bepaald groenafval en gft-afval. Dit zijn stromen die zeer weersafhankelijk zijn. In natte zomers, als het gras snel groeit, is er meer groenafval. Daarnaast worden voor deze stromen steeds vaker retributies aangerekend terwijl die vroeger gratis waren. Daardoor kiezen de burgers alternatieven zoals thuiscomposteren.

Voor bouw- en sloofafval wordt vaker gekozen voor het huren van een puinzak of -container, waardoor deze fractie minder via de gemeente wordt ingezameld.

Er wordt vaak gezegd dat er meer sluikafval is wanneer de gemeenten de retributies verhogen. Dat blijkt niet het geval te zijn. Er is in dat geval dus niet meer sluikafval. Het sluikafval neemt algemeen wel toe, maar er is geen oorzakelijk verband met hogere retributies.

Sinds begin dit jaar heeft de OVAM zeven van de zestien gemeenten die in 2009 meer dan 180 kilogram restafval per inwoner voortbrachten, begeleid. Deze zeven pilootgemeenten werden zo gekozen omdat ze behoorden tot drie intercommunales met een hoog gemiddeld restafvalcijfer. De tien gemeenten die nog meer dan 180 kilogram restafval per inwoner voortbrengen, zullen door de OVAM intensiever begeleid worden.

De oorzaken van het hoge restafvalcijfer worden in kaart gebracht. In samenspraak met het intergemeentelijke samenwerkingsverband worden een aantal aanbevelingen geformuleerd aan de gemeente. Deze gemeenten worden de komende jaren verder opgevolgd. Uiteraard moet de OVAM hierbij rekening houden met de gemeentelijke autonomie. Het is niet de bedoeling dat de OVAM directief optreedt. Wanneer blijkt dat een aantal aanbevelingen niet worden opgevolgd of dat de doelstelling niet wordt gehaald, kan worden nagegaan wat er verder nog mogelijk is. Ik wil ook verwijzen naar de webtool die de OVAM aanbiedt om afval in kaart te brengen. Op die manier kan worden nagegaan in welke gebieden er sluikstorten zijn en kan het beleid daarop worden afgestemd. We kunnen daar veel uit leren.

Mevrouw De Vroe, u hebt een aantal mooie voorbeelden gegeven van speciale acties zoals een afvalcoach. De OVAM houdt daar rekening mee bij de begeleiding van de gemeenten. Die gemeenten zien vaak op tegen extra investeringen in containerparken en bestuursystemen. Er gebeuren echter heel wat inspanningen. De OVAM zal met haar intensieve begeleiding proberen die tien resterende gemeenten mee te krijgen in het verhaal. Dat is in elk geval onze ambitie.

De voorzitter: Mevrouw Eerlingen heeft het woord.

Mevrouw Tine Eerlingen: Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik denk dat we op de goede weg zijn. Nog een aantal gemeenten moeten worden gesensibiliseerd. Met een

intensieve begeleiding zullen zij de voordelen inzien. Ik hoop dat ook zij volgend jaar goede cijfers kunnen voorleggen

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, in uw persmededeling staat: “Op gemeentelijk niveau zitten al 220 van de 308 Vlaamse gemeenten onder dit streefcijfer.” Het gaat dan toch over meer dan 16 gemeenten?

Minister Joke Schauvliege: Er is een streefcijfer waarbij we voor heel Vlaanderen willen zakken onder 150 kilogram. Per gemeente is de ambitie om tot maximum 180 kilogram per inwoner te gaan. Er zijn echter nog altijd tien gemeenten die dat niet halen.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, ik weet niet of u mijn visie over die selectieve afvalstromen deelt. Ik heb een aantal voorbeelden gegeven. Ik vind het heel spijtig dat het inzamelproject van bloempotjes en dergelijke meer is stopgezet. Dat is een afvalstroom die kan worden gerecycleerd indien de potjes voldoende proper zijn. Worden er acties ondernomen om die stroom alsnog opnieuw te kunnen inzamelen? Of wordt dat project volledig opgegeven?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Zowel bij de luierstroom als bij de potjesstroom moet worden bekeken of er een afzetmarkt is. Het moet haalbaar, aanvaardbaar en betaalbaar zijn om die stromen selectief in te zamelen, zowel voor de gemeente, de consument als voor de afnemer. Ik sluit echter niets uit. Men kan iets apart inzamelen maar als het dan toch samen met de restfractie in de verbrandingsoven terechtkomt, heeft het weinig zin daar mensen en energie in te investeren.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Marleen Van den Eynde tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het nieuwe Europese voorstel aangaande de inzameling van elektroapparaten - 144 (2011-2012)

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, het Europees Parlement heeft zijn eis herhaald om elektronisch afval in te zamelen via elektronicazaken. Het Europees Parlement wil deze wijziging ten voordele van de consument doorvoeren zodat die ook zonder aankoop zijn afgedankt elektroapparaat kan inleveren.

Deze maatregel zal ertoe leiden dat kleine elektroketens in extra opslagruimte zullen moeten voorzien om het elektronisch afval op te slaan. Bovendien is de opslag van elektronisch materiaal niet altijd ongevaarlijk.

Het is niet duidelijk waarom het Europees Parlement deze maatregel algemeen wil doorvoeren. Vlaanderen kan immers bewijzen dat hier al jaren een zeer goed inzamelsysteem bestaat voor elektronisch afval. Toch stel ik vast dat niet alle containerparken op dezelfde manier werken.

Gaat de Vlaamse Regering akkoord met het voorstel van het Europees Parlement om elektronisch materiaal te allen tijde in te zamelen via elektrohandelszaken? Zo neen, op welke manier heeft de Vlaamse Regering dan verzet aangetekend tegen het Europees voorstel? Bestaat de kans dat Vlaanderen zijn huidige inzamelsysteem kan behouden? Of zullen de elektroketens inderdaad worden verplicht om te allen tijde elektronisch afval in te zamelen met alle gevolgen van dien?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het voorstel over de inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) dat in de commissie Leefmilieu van het Europees Parlement besproken en goedgekeurd werd, sluit aan bij de lopende herziening van de richtlijn AEEA. Het voorstel heeft uitsluitend betrekking op de heel kleine elektrische apparatuur, de “very small WEEE” zoals iPods, gsm’s, mp3-spelers, kleine elektrische gadgets en spaarlampen. Het voorstel heeft dus geen betrekking op alle AEEA.

Het doel van het Europees Parlement is de inzameling van zeer kleine AEEA te stimuleren en te verbeteren. Een van de maatregelen die in dat verband voorgesteld worden, is om voor die zeer kleine AEEA een verplichting in te voeren voor alle eindverkopers om deze zeer kleine afgedankte apparaten in ontvangst te nemen van de consument, zelfs als deze geen nieuw apparaat aankoopt. Dat is het zogenaamde één-voor-nulprincipe.

Tijdens de voorbereiding van de besprekingen van de herziening van die richtlijn werd in overleg tussen het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest een gezamenlijk Belgisch standpunt ingenomen over dit voorstel. Daarin staat dat het belangrijk is dat die kleine apparatuur wordt ingezameld en niet in het leefmilieu terechtkomt. Voor zover het voorstel beperkt blijft tot de zeer kleine apparaten zou hiervoor het één-voor-nulprincipe bespreekbaar moeten zijn. Concreet zou dit kunnen betekenen dat er een inzamelrecipiënt in alle verkooppunten geplaatst wordt om de zeer kleine AEEA in te deponeren. Het betreft dus nooit grote hoeveelheden. Dat gebeurt trouwens nu al voor batterijen en zaklampen in de BEBAT-dozen.

Als het één-voor-nulprincipe wordt ingevoerd, zal dat resulteren in bijkomende inzamelrecipiënten in de verkooppunten. Dat moet worden bekeken als een soort bijkomend inzamelkanaal. Ook Recupel is zich ervan bewust dat die kleine apparatuur nog veel te weinig wordt ingezameld. Men is zich aan het voorbereiden om daar eventueel aan te voldoen als dat definitief van kracht wordt.

De voorzitter: Mevrouw Van den Eynde heeft het woord.

Mevrouw Marleen Van den Eynde: Minister, uw antwoord verschilt al van de persmededeling van UNIZO. UNIZO was verbolgen over de eis van het Europees Parlement.

U spreekt over kleine toestellen en klein elektromateriaal. Hoe klein blijven we dan? Gsm’s en batterijtjes zijn natuurlijk klein, maar ik denk dat het op het terrein voor verwarring zal zorgen als we dergelijke materialen ook via andere inzamelkanalen kunnen afleveren. Ik wil ervoor pleiten om de containerparken te behouden als inzamelkanaal van het elektronisch materiaal.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■